

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Філологічний факультет
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ

Завідувач кафедри

_____ Денисенко Н.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНОЗЕМНА МОВА У НАУКОВОМУ СПІЛКУВАННІ

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Спеціальність: 032 Історія та археологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма «Історія та археологія»

Мелітополь 2021

Розробник: Денисенко Н. В. кандидат філологічних наук, доцент

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньої програми

Окса М.М.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Спеціальність «Історія та археологія»	Нормативна	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
		Семестр	
Загальна кількість годин -180		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 10 самостійної роботи студента - 17	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії	Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		20 год.	40 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		40 год.	80 год.
Індивідуальні завдання:			
год.			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:3

для заочної форми навчання -

2. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “ Іноземна мова у науковому спілкуванні” є забезпечення розвитку мовленнєвих умінь аспірантів для ефективного використання іноземної мови у професійних та академічних цілях.

Основними завданнями вивчення дисципліни є поширення знань аспірантів стосовно особливостей використання іноземної мови у професійному та академічному дискурсах і подальше формування системи мовленнєвих умінь із залученням головних стратегій опрацювання аутентичного англомовного матеріалу в галузях академічного читання, письма, мовлення та спілкування.

2. Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною:

Інтегральна компетентність

Здатність до розв’язання комплексних проблем в галузі освіти та дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань і професійної практики.

Загальні компетентності

ЗК6 Здатність використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях в усній та письмовій формі;

ЗК 8. Здатність працювати та орієнтуватися у сучасному міжнародному науковому просторі.

Фахові компетентності

ФК 5. Здатність професійного аналізу історичних та археологічних джерел.

ФК 10. Здатність до індивідуального дослідження за фахом.

Результати навчання

РН 13. Здатність професійного використання іноземних мов для активної співпраці та презентації результатів своїх досліджень у міжнародному науковому співтоваристві;

РН 14. Професійні навички до написання наукових робіт, статей та тез, до участі у вітчизняних і міжнародних конференціях за своїм фахом;

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Проблемні питання з граматики: Артиклі. Прийменники. Займенники. Іменник та його категорії. Утворення множини іменників. Присвійний відмінок. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Числівник. Словотворення. Часи дієслів групи Indefinite (Active Voice). Порядок слів розповідного речення. Головні та другорядні члени речення. Типи питальних речень. Дієприкметник Participle I (форми). Часи дієслів групи Continuous (Active Voice). Дієприкметник Participle II (форми). Часи дієслів групи Perfect (Active Voice). Безособові речення. Конструкція there is, there are. Емфатична конструкція it is (was) ... that (who) ... та інші емфатичні конструкції. Словазамісники. Пасивний стан дієслів. Часи дієслів груп Indefinite, Continuous, Perfect (Passive Voice). Особливості вживання речень у пасивному стані. Сполучники. Складні речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Типи підрядних речень. Непряма мова. Узгодження часів. Дієприкметники Participle I і Participle II (форми та функції). Дієприкметникові комплекси. Незалежний дієприкметниковий комплекс. Інфінітив, його форми та функції. Об’єктний інфінітивний комплекс. Суб’єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс. Герундій, його форми та функції. Герундіальні комплекси. Модальні дієслова. Умовний спосіб.

Тема 2. Аналітичне читання: тексти за фахом.

Тема 3. Усна практика: Бесіда з теми наукового дослідження. Реферування автентичних текстів за фахом.

Тема 4. Індивідуальне читання: Автентичні тексти за фахом (обсяг 600 000 друкованих знаків).

Тема 5. Письмова практика. Особливості англійської пунктуації в академічному письмовому дискурсі. Структурні та змістовні аспекти наукових есе, анотацій. Написання анотацій до наукових статей.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Артиклі, Прийменники. Займенники.	19		4			15						
Тема 2. Іменник та його категорії. Утворення множини іменників.	19		4			15						
Тема 3. Словотворення	14		4			10						
Тема 4. Порядок слів розповідного речення. Головні та другорядні члени речення. Типи питальних речень.	19		4			15						
Тема 5. Часи дієслів групи Indefinite (Active Voice).	14		4			10						
Разом за змістовим модулем 1	85		20			65						
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Лексичні проблеми перекладу												

Тема 1. Непряма мова. Узгодження часів.	18		8			10						
Тема 2. Незалежний дієприкметниковий комплекс.	18		8			10						
Тема 3. Суб'єктний інфінітивний комплекс. Об'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс.	18		8			10						
Тема 4. Герундій. Інфінітивні звороти	23		8			15						
Тема 5. Аналітичне читання	18		8			10						
Разом за змістовим модулем 2	95		40			55						
	180		60			120						

5. Теми практичних занять

№ п/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Артиклі	2
2.	Прийменники. Займенники.	2
3.	Іменник та його категорії. Утворення множини іменників.	2
4.	Присвійний відмінок.	2
5.	Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників.	2
6.	Словотворення	2
7.	Часи дієслів групи Indefinite (Active Voice).	2
8.	Порядок слів розповідного речення. Головні та другорядні члени речення. Типи питальних речень.	2
9.	Артиклі	2
10.	Прийменники. Займенники.	2
11.	Дієприкметник Participle I. Часи дієслів групи Continuous (Active Voice).	2
12.	Дієприкметник Participle II. Часи дієслів групи Perfect (Active Voice).	2

13.	Безособові речення. Конструкція there is, there are. Емфатичні конструкції	2
14.	Слова-замісники	2
15.	Пасивний стан дієслів. Часи дієслів груп Indefinite, Continuous, Perfect (Passive Voice). Особливості вживання речень у пасивному стані.	2
16.	Сполучники. Складні речення. Складносурядне речення.	2
17.	Складнопідрядне речення. Типи підрядних речень.	2
18.	Непряма мова. Узгодження часів.	2
19.	Дієприкметники Participle I і Participle II (форми та функції).	2
20.	Незалежний дієприкметниковий комплекс.	2
21.	Інфінітив, його форми та функції.	2
22.	Суб'єктний інфінітивний комплекс. Об'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс.	2
23.	Герундій, його форми та функції. Герундіальні комплекси.	2
24.	Модальні дієслова.	2
25.	Умовний спосіб.,	2
26.	Аналітичне читання	2
27.	Аналітичне читання	2
28.	Усна практика	2
29.	Усна практика	2
30.	Написання анотацій до наукових статей	2
	Усього	60

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Грамматика: Артиклі. Прийменники. Займенники. Іменник та його категорії. Утворення множини	20

	іменників. Присвійний відмінок. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Числівник. Словотворення. Часи дієслів групи Indefinite (Active Voice). Порядок слів розповідного речення. Головні та другорядні члени речення. Типи питальних речень. Дієприкметник Participle I (форми). Часи дієслів групи Continuous (Active Voice). Дієприкметник Participle II (форми). Часи дієслів групи Perfect (Active Voice). Безособові речення. Конструкція there is, there are. Емфатична конструкція it is (was) ... that (who) ... та інші емфатичні конструкції. Словзамісники	
2	Підготовка до аналітичного читання	25
3	Підготовка до усної практики за темою	25
4	Індивідуальне читання	25
5	Написання анотацій до наукових статей	25
	Усього	120

Форми поточного контролю навчальних здобутків аспірантів: Тема 1 – письмовий тестовий контроль. Тема 1 та Тема 2 – лексико-граматичний переклад. Тема 3 – усне опитування, доповіді. Тема 4 – усне опитування, доповіді. Тема 5 - письмове опитування (перевірка анотацій до наукових статей за фахом), лексикограматичні переклади, складання есе.

Контрольні завдання для виявлення рівня засвоєння знань аспірантів та здобувачів з граматики, лексики та читання.

I. Choose the correct form of the pronouns:

1. I went (my/mine) way and she went (her/hers).
2. His nature was harder than (her/hers).
3. He left (her/hers) with (their/theirs) child.
4. She put (her/hers) hand in the pocket.
5. This book is (my/mine). There is (my/mine) name on it.
6. John studies English with (we/us).
7. She is waiting for (he/him) in the reading room.
8. (I/me) am looking at him.

II. Use the appropriate form of the adjective given in brackets

1. It was a fine house, (big) than mine.
2. It was one of the (happy) afternoons he had ever spent there.
3. The blood pressure became (bad).
4. Our lives, our family, our children are (important) than your work.
5. Who is the (old) in your class?
6. It is the (long) river in the region.
7. My bag is (heavy) than yours.
8. The 22nd of December is the (short) day of the year.

III. Choose between Present Indefinite and Present Continuous.

1. Moral standards (decline/are declining) nowadays.
2. Jane always (has/is having) a bath in the evening.
3. Don't make any noise. He (sleeps/is sleeping).
4. My sister (tries/is trying) the dress on in the shop now.
5. They (write/ are writing) a composition now.
6. He usually (stays/ is staying) at the hotel in this city.

IV. Choose between Past Indefinite and Present Perfect

1. The rain (stopped/ has stopped) and the sun is shining in the sky again.
2. My friend knows so much because he (travelled/has travelled) a lot of.
3. I never (met/ have met) our teacher here.
4. The weather (changed/has changed), and we can go for a walk.
5. My parents (worked/have worked) in that bank last year.
6. He (passed/has passed) his final exams well last summer.

17

V. Put verbs in the appropriate tense form in Active Voice.

1. I never (to live) in Washington.
2. He (to watch) TV when I phoned him.
3. I (to see) Ann at the party. She (to wear) a beautiful dress.
4. They always (to take) their exams in June..
5. He (to be) at this pub several times.
6. It (to take) me half an hour to prepare breakfast.
7. This time next week he (to fly) to South Africa.
8. At 6 o'clock on Friday they (to sing) a new song.
9. By the end of the month they (to move) into a new flat.
10. The match (to finish) by 6 o'clock yesterday.

VI. Change the following sentences into Passive Voice.

1. They will analyze all the data in their work.
2. The secretary always brings the mail.
3. The tourist asked the guide a lot of questions about the history of London.
4. I have bought this dress at the supermarket.
5. She was writing a composition the whole lesson.
6. My sister has already passed her exam in Chemistry.
7. They were reading the last issue of the journal "Economist" yesterday at 8 o'clock.
8. The policeman has shown the way to the station.

VII. Insert the necessary modal verb or its equivalent:

1. Pete.... be at the University now. They have a meeting today.
2. She .... meet you at the station today.
3. We ... go home before it gets dark.
4. He .... be angry with you.
5. He ... drive a tractor well.
6. He...finish his work next week.
7. My sister... swim very well when she was young.
8. He ... to go there tomorrow.
9. The bus... to arrive at 6 o'clock yesterday.

VIII. Rewrite the following sentences in Past tenses. Observe the Sequence of tenses.

1. She says she is reading a book.
2. He is sure that Ann and Lena will be excellent students.
3. She says they she has just met my mother in the shop.
4. He says they were friends at school.
5. He says he translates texts well.
6. The teacher asks if Pete is ready to write a test.

18

IX. Insert the appropriate preposition in the following sentences:

Almost every nation has a reputation (1) some kind. The English are a nation of stay-at-homes. There is no place like home. The Englishman says "My house is my castle" because he doesn't wish his doings to be overlooked (2) his neighbours. It is true that English people prefer small houses, built (3) one family. The fire is the focus of the English Home. The fireplace is the natural centre of interest in the room. They like to sit (4) the fire and watch the dancing flames, exchanging the day's experience. (5) many houses you will still see fireplaces, sometimes with columns on each side and a shelf above it on which there is often a clock or a mirror or photos. The love of gardens is deeprooted in the British people. Most men's conversations are about gardens. It may be a discussion of the best methods (6) growing cucumbers, a talk about the plot which differs from all the others. Britain is a nation of animal lovers. They have about five million dogs, almost as many cats, 3 million parrots and other cage birds, aquarium fish - and 1 million exotic pets such as reptiles. In Britain they have special dog shops selling food, clothes and other things (7) dogs. There are special animal hotels at the airports. The English people believe that they are the only nation (8) the earth that is really kind to its animals.

X. Read the text and choose the appropriate option of the answer.

As trees grow old they add a new ring for each year; this discovery, it seems, was first made by Leonardo da Vinci, the famous Italian painter and scientist. It took a long time, however, before the serious study of tree rings started; this was done in Arizona by Andrew Ellicott Douglas. Douglas developed a simple technique for dating trees called cross-dating and for a period of over 20 years continued the study of tree rings. He spent much of his time in logging camps near Flagstaff. The Douglas method has been used by many scientists. Some of them used it to examine logs in Indian pueblo ruins; they were able to date the buildings right back to the tenth century. Others used it to date the world's oldest living trees, the bristlecone pines.

1. What can be inferred from the first paragraph?
  - (A) Leonardo made many discoveries.
  - (B) Leonardo was famous as a painter.
  - (C) Leonardo was interested in the aging process.
  - (D) Leonardo became famous because of his tree ring discovery.
2. What also can be inferred from the first paragraph?
  - (A) Leonardo started the serious study of tree rings.
  - (B) Leonardo's discovery was not developed for many years.

(C) Tree rings were studied in Arizona for a long time after Leonardo.

(D) Douglas was a famous Arizona scientist.

3. What can be inferred from the second paragraph?

(A) The term cross-dating was invented by Douglas.

(B) An uncomplicated method of tree dating was discovered by Douglas.

(C) It took Douglas 20 years to develop a tree-dating technique.

(D) The technique of cross-dating was developed near Flagstaff.

4. What also can be inferred from the second paragraph?

(A) Logging camps are good places for studying tree rings.

19

(B) Douglas spent 20 years near Flagstaff.

(C) Douglas spent most of his life studying tree rings.

(D) There are courses for studying tree rings near Flagstaff.

5. What can be inferred from the last paragraph?

(A) The Douglas method has been used since the 10th century.

(B) Indians used the Douglas method to examine logs.

(C) The earliest known trees can be dated by the Douglas method.

(D) Indians used bristlecone pines to construct their buildings.

6. What also can be inferred from the last paragraph?

(A) American Indians lived in the region investigated nearly a thousand years ago

(B) The Douglas method can be used to date all 10th century ruins.

(C) Scientists dated the bristlecone pine to the tenth century.

(D) The Indian pueblo ruins were not as old as the bristlecone pines.

Самостійна робота над вивченням дисципліни

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Іноземна мова у науковому спілкуванні» є самостійна робота аспірантів з вітчизняною та закордонною спеціальною та економічною літературою, відео та аудіо матеріалами, мережею Інтернет.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані аспірантам:

1. Вивчення лекційного матеріалу

2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури

3. Вивчення основних термінів і понять за темами дисципліни

4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.

Викладач визначає обсяг самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності аспіранта, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, аналізує результати самостійної навчальної роботи кожного аспіранта.

Перелік питань для самостійного опрацювання дисципліни

1. Написання приватних та ділових листів.

2. Складання анотацій до україномовних статей вітчизняних вчених.

3. Складання анотацій до автентичних англійськомовних статей зарубіжних вчених.

4. Написання рефератів з опрацьованої автентичної англomовної літератури за темою наукового дослідження.
5. Робота з відео- та аудіо матеріалами та виконання завдань до них.
6. Підготовка індивідуального домашнього читання (750 000 знаків) з автентичних англomовних підручників, статей тощо.
7. Використовуючи мережу Інтернет проводити пошук літератури з фаху та здійснювати її реферативний огляд.
8. Складання англо-українського термінологічного словника на 100 лексичних одиниць. Написання автобіографії та резюме.
9. Готувати виступи, теми яких пов'язані з науковим дослідженням, на науково-практичні конференції молодих вчених, аспірантів та здобувачів.

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Види контролю: поточний, періодичний, підсумковий (семестровий).

Методи, які будуть використані для оцінювання результатів навчання:

- усний;
- тестовий контроль;
- практична перевірка під час практичних занять;
- контроль виконання завдань самостійної роботи (реферати, есе, презентації, творчі проекти тощо)
- підсумковий (семестровий) – екзамен.

Періодичний контроль складається з двох контрольних робіт (перший та другий періодичний контроль). Контрольна робота включає тестові завдання, теоретичне питання. Перша контрольна робота включає питання з тем Блоку 1, друга контрольна робота - Блок 2.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Контроль за видами діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом поточного оцінювання знань (під час семінарських занять), контролю виконання завдань самостійної роботи (есе, презентації, творчі проекти), періодичного контролю періодична контрольна робота, заліку. За результатами суми двох періодичних контрольних робіт та оцінки за поточний контроль виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами та ECTS.

Загальна система оцінювання курсу здійснюється згідно з Положенням про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького №34/01-05 від 28.10.2019 р.

Критерії, за якими оцінюється усна відповідь

Оцінка 5. Аспірант надає повну, зрозумілу, зв'язну відповідь, яка є структурованою (містить вступ, детальну інформацію та заключну частину). Вимова є правильною. Аспірант коректно використовує лексичні та граматичні одиниці.

Оцінка 4. Аспірант надає повну, зрозумілу, зв'язну доповідь, яка є структурованою (містить вступ, детальну інформацію та заключну частину). Вимова є правильною, але допускається наявність кількох (до 5) незначних помилок у вимові, якщо вони не перешкоджають розумінню відповіді. Аспірант коректно використовує лексичні та граматичні одиниці, але допускається наявність кількох (до 3) незначних помилок кожного типу, якщо, вони не перешкоджають розумінню відповіді.

Оцінка 3. Аспірант надає інформацію, стосовно свого наукового дослідження, але не у повному обсязі або порушуючи принцип зв'язності. Відповідь не є чітко структурованою. У вимові аспірант робить значну кількість (більше 5) помилок у вимові, у тому числі серйозних, тобто таких, які заважають розумінню відповіді. Аспірант використовує лексичні та граматичні одиниці некоректно (робить більше 3 серйозних помилок кожного типу).

Оцінка 2. Аспірант не надає відповіді взагалі або надає лише фрагментарні не пов'язані між собою речення із великою кількістю лексичних, граматичних помилок та помилок у вимові, що перешкоджає розумінню відповіді у цілому.

Оцінювання письмової анотації англійською мовою україномовного тексту загальнонаукового характеру.

Обсяг анотації – 500 знаків.

Оцінка 5. Анотація за обсягом є достатньою (500 +/- 10%). Аспірант надає повну, стислу, зрозумілу, добре структуровану анотацію, коректно

використовує наукову та загальноживану лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається невелика кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до 2 кожного типу), якщо вони не заважають розумінню анотації.

Оцінка 4. Анотація за обсягом не є достатньою (500 знаків – 20%). Аспірант надає стисло, зрозумілу, добре структуровану анотацію, відносно коректно використовує наукову та загальноживану лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається певна кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до 4 кожного типу), якщо вони не заважають або частково заважають розумінню анотації.

Оцінка 3. Анотація за обсягом не є достатньою (500 знаків – 40 %). Аспірант надає інформацію не повністю, з порушенням принципу зв'язності. Анотація не є чітко структурованою. Аспірант робить велику кількість лексичних, граматичних та орфографічних помилок (5 та більше кожного типу), які частково заважають розумінню анотації.

Оцінка 5. Анотація за обсягом є замалою (500 знаків – більше 40 %). Аспірант не надає анотації взагалі, або анотація містить не пов'язані між собою речення із великою кількістю помилок усіх типів, що перешкоджає розумінню анотації.

Критерії оцінювання періодичного контролю

Контрольна робота включає тестові завдання та теоретичне питання.
Максимальна кількість балів – 30.

Двадцять тестових завдань по 1 балу – 20 балів.

Теоретичне питання – 10 балів.

Критерії оцінювання підсумкового (семестрового) контролю

Підсумковий контроль з дисципліни «Іноземна мова у науковому спілкуванні» відбувається у формі екзамену. Складаються бали за два періодичні контролю та бали, отримані на іспиті і отриманий бал ділиться на 2. 30 балів за періодичну контрольну роботу та 20 балів за поточний контроль за кожний періодичний контроль. Максимальний бал – 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену,	для заліку

діяльності			
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Основна література

1. Лищенко Л.Л. Навчальний посібник для аспірантів немовних факультетів/ Л.Л. Лищенко, В.О. Ужик, О.А. Сергєєва. – “Practice in scientific reading”. – Харків: ХНУ ім В.Н. Каразіна, 2004. – 120 с.

2. Липко З.М. “Test your English” (Vocabulary and grammar)/ З.М. Липко, А.В. Ковалева. – Навчальний посібник з тестування лексики та граматики для студентів та аспірантів немовних ВНЗ. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2005. – 120 с.

3. Murphy R. English Grammar in Use/ R. Murphy – Cambridge: Cambridge University Press, 2005. – 392 с.

4. Foley M. Longman Advanced Learners’ Grammar / M. Foley, D. Hall. – Pearson Education (Longman), 2003. – 384 p.

10. Аутентичні тексти за фахом.

Допоміжна література

1. Хищенко В.В. Навчальний посібник для аспірантів з англійської мови “Practical guide for postgraduates”/ В.В. Хищенко. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2002. – 113 с.

2. Одаренко Н.Ю. Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови «Граматичні труднощі перекладу» (для студентів старших курсів фізичних спеціальностей та аспірантів) / Н.Ю. Одаренко, Н.О.Лешньова. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2001. – 52 с.

3. Беляєва Е.Ф. Учбовий посібник для аспірантів медичних спеціальностей (Improve your grammar) / Е.Ф. Беляєва, Л.М. Христенко. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2002. – 84 с.

4. M. Swan, C. Walter. How English Works. – Oxford : Oxford University Press, 1997. – 358с.

5. Кобзарь Е. И. Business Communication. Conferences, Meetings, Negotiations. Деловое общение. Конференции, встречи, переговоры : пособие по развитию навыков ведения дискуссий на английском языке/ Е. И. Кобзарь, Н. А. Лешнёва. – Харьков : Торсинг, 1998. – 72 с.

6. Höffgen A. Deutsch lernen für den Beruf. Verlag für Deutsch, 2001. – 55 S.

7. Nikolas G., Sprenger W. Wirtschaft auf Deutsch. – Klett/Edition Deutsch, München, 1991. – 58 S.

8. Weber G. Gesundheit aus der Erde. E- Verlag, Wiesbaden, 1984. – 105 S.

Інформаційні ресурси

1. Bell English Online [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.bellenglish.com/>

2. English with the BBC Service [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/index.shtml>

3. Oxford University Press [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.oup.co.uk/>

4. OUP online [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.oup.com/online/>

Oxford DNB, online references, etc.

5. Longman Dictionary [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.ldoceonline.com/>

6. Internet Grammar of English (very academic)[Електрон. ресурс]. –Режим доступу:

<http://www.ucl.ac.uk/internet-grammar/home.htm>

7. English Grammar and Writing online [Електрон. ресурс]. –Режим доступу:

<http://www.edufind.com/english/grammar/>

8. Good tests and exercises in English Grammar [Електрон. ресурс]. –Режим доступу:

<http://www.usingenglish.com/online-tests.html>

9. Vocabulary and Grammar Exercises online [Електрон. ресурс]. –Режим доступу:

<http://www.roseofyork.co.uk/learning.html>

10. English for learners [Електрон. ресурс]. –Режим доступу:

<http://www.churchillhouse.com/english/learners.html>

11. What is the latest news in the Guardian? [Електрон. ресурс]. –Режим доступу:

British Press online

<http://www.wrx.zen.co.uk/britnews.htm>

14

12. What is the word of the day? Oxford Dictionaries online...[Електрон. ресурс]. –Режим доступу:

<http://www.askoxford.com/>

13. Enjoy English idioms with Cambridge University Press

CUP Activity Page [Електрон. ресурс]. –Режим доступу:

<http://www.dictionary.cambridge.org/activity.htm>

14. Basic English Sentence Structures. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:

- <http://www.scientificpsychic.com/grammar/enggram2.html>
15. Practice on Tenses [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://unit3english.blogspot.com/2011/02/tenses-complete-study.html>
16. VOICE- ACTIVE AND PASSIVE [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://unit3english.blogspot.com/2011/02/voice-active-and-passive.html>
17. Quick Grammar Reference [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://learnenglish.britishcouncil.org/en/quick-grammar>
18. Easy English 4U
<https://www.youtube.com/channel/UCRn9xrI65xmoRau6yxZz4Mg>
19. VOA Learning English. Learn American English and Much More [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://www.voanews.com/learningenglish/home/>
20. BBC Learning English [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/language/>
21. Engvid
<http://www.engvid.com/english-resources/>
22. Educator.com [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://www.youtube.com/user/EducatorVids3>
23. English Grammar Reference and Exercises
<http://www.ego4u.com/en/cram-up/grammar>
24. Guide to Grammar and Writing
http://grammar.ccc.commnet.edu/grammar/quiz_list.htm
25. How to write a good essay
<http://www.youtube.com/watch?v=liyFKUFCQno>